

Категорія справи № 757/5777/15-ц: **не визначено.**

Надіслано судом: **не визначено.** Зареєстровано: **31.05.2016.** Оприлюднено: **02.06.2016.**

Дата набрання законної сили: **17.05.2016**

Номер судового провадження: **не визначено**

УХВАЛА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

17 травня 2016 року колегія суддів Судової палати з розгляду цивільних справ Апеляційного суду міста Києва в складі:

головуючого судді	Крижанівської Г.В.,
суддів	Шебуєвої В.А., Оніщука М.І.,
при секретарі	Заліській Г.Г.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в м. Києві цивільну справу за клопотанням ДжейКейІкс Ойл енд Гес ПіЕлСі, Потлави Гес Б.В., СП «Полтавська газонафтова компанія» до Держави України, яку представляє Міністерство юстиції України про надання дозволу на примусове виконання іноземного арбітражного рішення від 14.01.2015, винесеного Надзвичайним арбітром ОСОБА_1 за Арбітражним Регламентом Торгівельної палати міста Стокгольм за апеляційною скаргою Держави України в особі Міністерства юстиції України на ухвалу Печерського районного суду міста Києва від 08 червня 2015 року,-

ВСТАНОВИЛА:

У лютому 2015 року Джейкейікс ойл енд Гес Піелсі та Полтава ГЕС Б.В. звернулись до суду із клопотанням про надання дозволу на примусове виконання Рішення від 14 січня 2015 року винесеного Надзвичайним арбітром ОСОБА_1 за Арбітражним Регламентом Торгівельної палати міста Стокгольм, місце проведення арбітражу - Стокгольм, Швеція, за Арбітражним розглядом № ЕА/2015/002 за позовом ДжейКейІкс ОЙЛ енд ГЕС ПіЕлСі (JKX OIL & GAS PLC), ПОЛТАВА ГЕС Б.В. (POLTAVA GAS B.V.) та СП «Полтавська газонафтова компанія» до держави України в особі Міністерства юстиції України.

Свої вимоги обґрунтовували тим, що між заявниками та боржником наявний інвестиційний спір щодо невиконання боржником свої міжнародно-правових зобов'язань за договором до Енергетичної Хартії, згода на обов'язковість якого була надана Верховної Радою України Законом України «Про ратифікацію Договору до Енергетичної Хартії та Протоколу до Енергетичної Хартії з питань енергетичної ефективності і суміжних екологічних аспектів» № 89/98-ВР від 06.02.1998.

14 січня 2015 року Надзвичайним арбітром постановлено вказане рішення, щодо виконання якого 20.01.2015 та 06.02.2015 заявниками було направлено на адресу Міністерства юстиції України листи, проте відповіді вказане Міністерство не надало.

Справа № 757/5777/15-ц № апеляційного провадження: 22-ц/796/7514/2016 Головуючий у суді першої інстанції: Цокол Л.І. Доповідач у суді апеляційної інстанції: Крижанівська Г.В. У зв'язку з викладеним, ДжейКейІкс Ойл енд Гес ПіЕлСі та Полтава ГЕС Б.В. просили надати дозвіл на примусове виконання Рішення від 14 січня 2015 року, винесеного Надзвичайним арбітром ОСОБА_1 за Арбітражним Регламентом Торгівельної палати міста Стокгольм, Швеція, за Арбітражним

розглядом № ЕА/2015/002 за позовом ДжейКейІкс ОЙЛ енд ГЕС ПіЕлСі (JKX OIL & GAS PLC), ПОЛТАВА ГЕС Б.В. (POLTAVA

GAS B.V.) та СП «Полтавська газонафтова компанія» до держави України в особі Міністерства юстиції України, відповідно до якого:

1. Державі Україні наказується утриматися від накладення рентної плати за користування надрами для видобування природного газу компанією СП «ПОЛТАВСЬКА ГАЗОНАФТОВА КОМПАНІЯ» за ставкою вищою ніж 28 %, що була передбачена Податковим кодексом України до 31 липня 2014 року.
2. Цей Наказ застосовується від дати його прийняття до визначення забезпечувальних заходів основним Складом арбітражного суду по цій справі.
3. Інші клопотання Заявників залишаються без розгляду.
4. Наказ про здійснення забезпечувального платежу не видається.
5. Рішення про витрати на надзвичайний розгляд не ухвалюється.

Також, просили суд зобов'язати державу Україну при розрахунку податкових зобов'язань компанії СП «ПОЛТАВСЬКА ГАЗОНАФТОВА КОМПАНІЯ» зі сплати рентної плати за користування надрами для видобування природного газу застосовувати ставки, чинні до 31 липня 2014 року, тобто 28 %.

Ухвалою Печерського районного суду міста Києва від 08 червня 2015 року клопотання задоволено.

Не погоджуючись із вказаною ухвалою суду, представник Міністерства юстиції України подав апеляційну скаргу, мотивуючи її тим, що судом першої інстанції було порушено норми процесуального права та неправильно застосовано норми матеріального права.

Представник Міністерства юстиції України вказував, що 13.11.2014 заявниками направлено повідомлення про спір до Адміністрації Президента України, яка не є органом, відповідальним за здійснення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, у закордонних юрисдикційних органах за участю іноземного суб'єкта та України, відтак посилання суду на вказану дату, як на таку, з якої слід відраховувати тримісячний строку є безпідставними.

Зазначав, що суд не послався на жодну норму, відповідно до якої Надзвичайний арбітр повинен керуватися при розв'язанні спорів тільки Арбітражною угодою, без врахування, при розгляді справи, норм Договору до Енергетичної Хартії.

Наголошував, що виконання рішення від 14.01.2015 тягне за собою зміну розміру обов'язкових платежів, які встановлені Законами України, що суперечить ст. 21 Договору до Енергетичної Хартії. Вважав, що суд не з'ясував можливість настання негативних наслідків для держави Україна у вигляді значного зменшення надходження до бюджету держави платежів відповідно до Податкового кодексу України.

Також представник Міністерства юстиції України зазначав, що висновок суду про те, що виконання рішення Надзвичайного арбітра не встановлює інших правил ніж ті, що діють на території України, не відповідає обставинам справи, та сприяє порушенню публічного порядку держави Україна.

Враховуючи викладене, представник Міністерства юстиції України просив ухвалу Печерського районного суду міста Києва від 08 червня 2015 року скасувати та постановити нову ухвалу, якою відмовити в задоволенні клопотання.

Ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 17.09.2015 ухвалу Печерського районного суду міста Києва від 08 червня 2015 року скасовано та постановлено нову ухвалу, якою в задоволенні клопотання відмовлено.

Ухвалою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 24.02.2016 касаційну скаргу Гелетія М.В., який діє в інтересах ДжейКейІкс Ойл енд

ГЕС ПіЕлСі, Потлави ГЕС Б.В., СП «Полтавська газонафтова компанія» задоволено частково. Ухвалу Апеляційного суду м. Києва від 17.09.2015 скасовано, справу передано на новий розгляд до суду апеляційної інстанції.

В судовому засіданні представник Міністерства юстиції України просила апеляційну скаргу задовольнити з наведених у ній підстав.

Представники заявників проти доводів апеляційної скарги заперечували, просили скаргу відхилити з огляду на її безпідставність.

Розглянувши справу в межах доводів апеляційної скарги, перевіrivши законність і обґрунтованість постановленої ухвали в цій частині, заслухавши пояснення учасників судового розгляду, колегія суддів приходить до висновку, що апеляційна скарга не підлягає задоволенню виходячи з наступного.

Як встановлено судом та вбачається з матеріалів справи, між заявниками та боржником наявний інвестиційний спір щодо невиконання боржником свої міжнародно-правових зобов'язань за договором до Енергетичної Хартії, згода на обов'язковість якого була надана Верховною Радою України Законом України «Про ратифікацію Договору до Енергетичної Хартії та Протоколу до Енергетичної Хартії з питань енергетичної ефективності і суміжних екологічних аспектів» № 89/98-ВР від 06.02.1998.

13 листопада 2014 року заявники надіслали боржнику лист щодо мирного вирішення спору відповідно до ст. 26 ДЕХ та відповідно до Угод про сприяння та взаємний захист інвестицій, укладених між: (I) Україною та Королівством Нідерландів, а також (II) Україною та Сполученим Королівством Великобританії і Північної Ірландії.

7 січня 2015 року заявники звернулися до Арбітражного Інституту Торговельної Палати м. Стокгольм з клопотанням про призначення Надзвичайного Арбітра і вжиття заходів забезпечення до моменту формування складу арбітражного суду відповідно до ст. 32(4) та Додатку II Арбітражного Регламенту Палати 2010 року.

8 січня 2015 року Правління Торговельної Палати поінформувало сторони про винесення таких рішень: (I) про призначення Професора ОСОБА_1 Надзвичайним Арбітром і (II) про визначення міста Стокгольм місцем проведення процедури. Ці рішення були винесені згідно з ст.ст. 4 та 5 Додатку II до Арбітражного Регламенту, відповідно.

9 січня 2015 року заявники поінформували Надзвичайного Арбітра та Україну про те, що вважають за необхідне провести телефонну конференцію 13 січня 2015 року о 15:00 (час за Гринвічем).

12 січня 2015 року Палата повідомила сторони про задоволення прохання Надзвичайного Арбітра щодо продовження строку розгляду клопотання та винесення рішення до 14 січня 2015 року, відповідно до Додатку II, ст. 8(1) Арбітражного Регламенту.

12 січня 2015 року Надзвичайний Арбітр надіслав повідомлення сторонам та Палаті, повідомивши наступне: він був повідомлений Палатою про те, що Україна отримала повідомлення про розгляд клопотання; він не отримував жодної відповіді від України у визначений строк до 12 січня 2015 року, 17:00 (час за Гринвічем); підтвердив те, що конференція запланована на 13 січня 2015 року о 15:00 відбудеться.

14 січня 2015 року, у погоджений Надзвичайним Арбітром час до 10:00 (час за Гринвічем), Заявники подали свої остаточні коментарі. 14 січня 2015 року о 17:25 (час за Гринвічем) Надзвичайний Арбітр постановив рішення за Арбітражним Регламентом Торговельної палати міста Стокгольм, Швеція, за Арбітражним розглядом № ЕА/2015/002 за позовом ДжейКейІкс ОЙЛ енд ГЕС ПіЕлСі (JKX OIL & GAS PLC), ПОЛТАВА ГЕС Б.В. (POLTAVA GAS B.V.) та СП «Полтавська газонафтова компанія» до держави України в особі

Міністерства юстиції України, відповідно до якого: Державі Україні наказується утриматися від накладення рентної плати за користування надрами для видобування природного газу компанією СП «ПОЛТАВСЬКА ГАЗОНАФТОВА КОМПАНІЯ» за ставкою вищою ніж 28 %, що була передбачена Податковим кодексом України до 31 липня 2014 року, цей Наказ застосовується від дати його прийняття до визначення забезпечувальних заходів основним

Складом арбітражного суду по цій справі. Інші клопотання Заявників залишаються без розгляду. Наказ про здійснення забезпечувального платежу не видається. Рішення про витрати на надзвичайний розгляд не ухвалюється.

Україна не взяла жодної участі в арбітражному розгляді. 16 січня 2015 року пан ОСОБА_2, заступник Міністра юстиції України з питань європейської інтеграції, письмово підтвердив, що Міністерство юстиції України отримало сповіщення про призначення Професора ОСОБА_1 Надзвичайним Арбітром та про направлення відповідного клопотання.

ДжейКейІкс Ойл енд Гес ПіЕлСі та Полтава ГЕС Б.В., СП «Полтавська газонафтова компанія» звернулися із клопотанням про надання дозволу на примусове виконання вказаного рішення.

Задовольняючи вказане клопотання, суд першої інстанції виходив з того, що рішення ухвалено у відповідності до положень Регламенту, який був чинним на момент подання заяви про призначення Надзвичайного Арбітра, а також вказане рішення спрямовано на запобігання порушенням інтересів заявників та запобігання завдання невідворотних наслідків щодо нього, не встановлює жодних інших правил ніж ті, що діють на території України та стосуються виключно заявників.

Колегія суддів погоджується із вказаним висновком суду з огляду на наступне.

Відповідно до ч. 1 ст. 390 ЦПК України рішення іноземного суду (суду іноземної держави; інших компетентних органів іноземних держав, до компетенції яких належить розгляд цивільних чи господарських справ; іноземних чи міжнародних арбітражів) визнаються та виконуються в Україні, якщо їх визнання та виконання передбачено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або за принципом взаємності.

Положення ст. 396 ЦПК України передбачає підстави для відмови у задоволенні клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду, зокрема: якщо рішення іноземного суду за законодавством держави, на території якої воно постановлено, не набрало законної сили; якщо сторона, стосовно якої постановлено рішення іноземного суду, була позбавлена можливості взяти участь у судовому процесі через те, що їй не було належним чином повідомлено про розгляд справи; якщо рішення ухвалене у справі, розгляд якої належить виключно до компетенції суду або іншого уповноваженого відповідно до закону органу України; якщо ухвалене рішення суду України у спорі між тими самими сторонами, з того ж предмета і на тих же підставах, що набрало законної сили, або якщо у провадженні суду України є справа у спорі між тими самими сторонами, з того ж предмета і на тих же підставах до часу відкриття провадження у справі в іноземному суді; якщо пропущено встановлений міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та цим Законом строк пред'явлення рішення іноземного суду до примусового виконання в Україні; якщо предмет спору за законами України не підлягає судовому розгляду; якщо виконання рішення загрожувало б інтересам України; в інших випадках, встановлених законами України.

Відповідно до роз'яснень, викладених у п. 12 постанови Пленуму Верховного Суду України від 24.12.1999 № 12 «Про практику розгляду судами клопотань про визнання і виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України» суди загальної юрисдикції при розгляді клопотання, поданого відповідно до вимог ст. ст. 390-395 ЦПК України, не вправі оцінювати рішення, прийняте по суті спору та вносити будь-які зміни до них.

Таким чином, судом першої інстанції правильно була встановлена відсутність підстав для відмови в задоволенні клопотанні, а також, що рішення Надзвичайного Арбітра ухвалено у відповідності до положень Регламенту, з додержанням вимог щодо повідомлення боржника щодо призначення Арбітра.

Крім того, оцінюючи наявні в матеріалах справи докази, а також з урахуванням наведених вище правових норм, колегія суддів приходить до висновку, що рішення Надзвичайного Арбітра жодним чином не змінює обсяг прав та обов'язків сторони у вказаному спорі, а також не впливає на внесення змін до системи оподаткування в Україні.

Доводи апеляційної скарги про те, що заявниками направлено повідомлення про спір до Адміністрації Президента України, яка не є органом, відповідальним за здійснення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, у закордонних юрисдикційних органах за участю іноземного суб'єкта та України, колегією суддів відхиляються, оскільки Надзвичайний арбітр направив повідомлення електронною поштою відповідно положень Арбітражного регламенту, вимоги якого були дотримані заявниками в повному обсязі.

Крім того, як вбачається з матеріалів справи, 16 січня 2015 року пан ОСОБА_2, заступник Міністра юстиції України з питань європейської інтеграції, письмово підтвердив, що Міністерство юстиції України отримало сповіщення про призначення Професора ОСОБА_1 Надзвичайним Арбітром та про направлення відповідного клопотання.

Посилання представника Міністерства юстиції України на те, що суд не з'ясував можливість настання негативних наслідків для держави Україна у вигляді значного зменшення надходження до бюджету держави платежів відповідно до Податкового кодексу України є безпідставними, з огляду на наступне.

Відповідно до роз'яснень, викладених у п. 12 постанови Пленуму Верховного Суду України від 24.12.1999 № 12 «Про практику розгляду судами клопотань про визнання і виконання рішень іноземних судів та арбітражі і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України» під публічним порядком у цьому та інших випадках, коли незаподіяння йому шкоди обумовлює можливість визнання й виконання рішення, належить розуміти правопорядок держави, визначальні принципи і засади, які становлять основу існуючого в ній ладу (стосуються її незалежності, цілісності, самостійності й недоторканності, основних конституційних прав, свобод, гарантій тощо).

Представником Міністерства юстиції України не було доведено, що арбітражне рішення від 14.01.2015 порушує публічний порядок України та у разі визнання його на території України відбудеться внесення змін в систему оподаткування України. Крім того, слід зазначити, що суть рішення не стосується загальних ставок та порядку стягнення рентної плати на території України.

За таких підстав, колегія суддів вважає, що відсутні підстави для відмови в задоволенні клопотання, передбачених ст. 396 ЦПК України.

Доводи скарги цих висновків не спростовують, не впливають на правильність постановленої ухвали і, з огляду на вимоги ст. 312 ЦПК України, не можуть бути визнані підставою для її скасування, а тому підлягають відхиленню.

Керуючись ст. 218, 303, 307, 312, 313, 315, 317 ЦПК України, колегія суддів,-

УХВАЛИЛА:

Апеляційну скаргу Держави України в особі Міністерства юстиції України відхилити.

Ухвалу Печерського районного суду міста Києва від 08 червня 2015 року залишити без змін.

Ухвала набирає законної сили з моменту її проголошення, але може бути оскаржена до Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ протягом двадцяти днів.

Головуючий:

Судді: